

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ฅ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฒ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่จะได้รับ	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความรู้เกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	11
หลักการกระจายอำนาจ	26
หลักการมีส่วนร่วม	46
หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน	53
หลักการบริหารจัดการตนเอง	57
หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล	66
หลักนิติธรรม	80
การสนทนากลุ่ม	81
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1	85
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	98

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	108
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1	108
ระยะที่ 2 การศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จากการสนทนากลุ่ม	115
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	119
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	119
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	120
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	120
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	215
สรุปผล	215
อภิปรายผล	225
ข้อเสนอแนะ	229
บรรณานุกรม	231
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	239
ประวัติผู้วิจัย	252

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	7
2	แนวคิดหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	106
3	จำนวนประชากร	109
4	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายอำเภอ ตามขนาดของโรงเรียน	110
5	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ	120
6	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดโรงเรียน	121
7	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวมและรายด้าน	122
8	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านหลักการกระจายอำนาจ	123
9	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม	124
10	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน	126
11	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านหลักการบริหารจัดการตนเอง	127
12	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล	128

ตารางที่	หน้า
13	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านหลักนิติธรรม 130
14	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน 131
15	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการกระจายอำนาจ 133
16	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตาม สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการบริหาร แบบมีส่วนร่วม 136
17	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน 143
18	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการบริหารจัดการตนเอง 148
19	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล 150

ตารางที่	หน้า
20	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักนิติธรรม 155
21	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน 159
22	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านหลักการกระจายอำนาจ 161
23	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม 165
24	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษา ให้แก่ประชาชน 178
25	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านหลักการบริหารจัดการตนเอง 186
26	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล 191
27	ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านหลักนิติธรรม 196

ตารางที่	หน้า
28 ผลการเปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน	201
29 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของความความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการกระจายอำนาจ	203
30 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของความความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม	204
31 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของความความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน	205
32 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของความความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการบริหารจัดการตนเอง	206
33 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของความความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล	207

ตารางที่	หน้า
34	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของความความคิดเห็นต่อ สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักนิติธรรม 208
35	ผลการเปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นต่อสภาพการบริหาร โดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน 209
36	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของความความคิดเห็นต่อ สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามขนาดของ โรงเรียนด้านหลักการกระจายอำนาจ 211
37	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของความความคิดเห็นต่อ สภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามขนาดของ โรงเรียนด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน 212

สารบัญแผนภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2	แผนภูมิแสดงการกระจายอำนาจทางการศึกษา	37
3	แผนภูมิแสดงบทบาทของโรงเรียนและชุมชนในการจัดการศึกษา	39
4	ความสัมพันธ์ระหว่างระบบการประกันคุณภาพและแนวคิดตามหลักการบริหาร	70
5	ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน	72
6	ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพ ภายนอก	76
7	ขั้นตอนที่ 1 ก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา	77
8	ขั้นตอนที่ 2 ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา	78
9	ขั้นตอนที่ 3 หลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา	79
10	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	113
11	สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	118